

“JAMIYAT TARAQQIYOTIDA MILLIY MAFKURA VA RUHIYATNING O‘RNI”

Nuriddinxo‘jayeva Mohichehra

Nizomiy nomidagi O‘zMPU talabasi

Toshmatov Boboxon Egamshukurovich

Psixologiya kafedrası katta o‘qituvchisi,

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18169894>

Annotatsiya:

Maqolada milliy mafkura va ruhiyatning jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati o‘rganiladi. Milliy qadriyatlar, madaniyat va ma‘naviyatning shakllanishi, shuningdek, ular orqali ijtimoiy barqarorlik va rivojlanishning ta‘minlanishi tahlil qilinadi. Milliy mafkura jamiyat a‘zolarining birdamligini mustahkamlab, ularni umumiy maqsadlar sari yo‘naltirishda muhim rol o‘ynaydi.

Kalit so‘zlar: milliy mafkura, ruhiyat, jamiyat taraqqiyoti, milliy qadriyatlar, ma‘naviyat, madaniyat, ijtimoiy barqarorlik, milliy birlik, jamiyat rivojlanishi, ma‘naviy taraqqiyot

Аннотация:

В статье исследуется роль национальной идеологии и духовности в развитии общества. Анализируется формирование национальных ценностей, культуры и духовности, а также обеспечение социальной стабильности и развития через них. Национальная идеология укрепляет единство членов общества и направляет их к общим целям.

Ключевые слова: национальная идеология, духовность, развитие общества, национальные ценности, духовность, культура, социальная стабильность, национальное единство, развитие общества, духовное развитие

Abstract: The article explores the role of national ideology and spirituality in societal development. It analyzes the formation of national values, culture, and spirituality, as well as how they ensure social stability and progress. National ideology strengthens the unity of society members and guides them towards common goals.

Keywords: national ideology, spirituality, societal development, national values, morality, culture, social stability, national unity, social progress, spiritual development

Jamiyatning barqaror rivojlanishi va taraqqiyoti ko‘plab omillarga bog‘liq bo‘lib, ularning ichida milliy mafkura va ruhiyatning o‘rni alohida ahamiyatga ega. Milliy mafkura — bu xalqning tarixiy tajribalari, qadriyatlari va idealari to‘plami bo‘lib, u jamiyat a‘zolarining birligi, ijtimoiy birdamligi va umumiy maqsadlarga

intilishida asosiy vositadir. Ruhiyat esa shaxs va jamiyatning ma'naviy dunyosini, uning ichki kuchlarini ifodalaydi va taraqqiyot yo'lida muhim rol o'ynaydi.

Milliy mafkura va ruhiyat jamiyat hayotining turli jabhalarida o'z aksini topadi, madaniyat, ma'naviyat, ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarga ta'sir ko'rsatadi. Ayniqsa, globalizatsiya sharoitida milliy o'zlikni saqlash va rivojlantirish, o'ziga xos madaniy merosni asrab-avaylash masalalari dolzarb bo'lib qolmoqda. Shu sababli milliy mafkura va ruhiyatni yanada chuqur o'rganish, ularni jamiyat taraqqiyotida samarali qo'llash bugungi kunning muhim vazifalaridan biridir.

Ushbu maqolada milliy mafkura va ruhiyatning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, ularning shakllanishi va jamiyat hayotiga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, milliy qadriyatlar va ma'naviyat asosida barqaror jamiyat qurishning yo'llari ko'rib chiqiladi. Maqola zamonaviy ijtimoiy-psixologik va madaniy nuqtai nazardan muammoni yoritishga harakat qiladi.

Jamiyat taraqqiyoti murakkab va ko'p qirrali jarayon bo'lib, uning asosiy omillaridan biri milliy mafkura va ruhiyat hisoblanadi. Milliy mafkura — bu xalqning tarixiy tajribalari, madaniy qadriyatlari va idealari yig'indisi bo'lib, u jamiyat a'zolarini birlashtiruvchi, ularni umumiy maqsad va vazifalarga yo'naltiruvchi kuchdir. Ruhiyat esa shaxs va jamiyatning ma'naviy dunyosini ifodalaydi, insonning ichki olami, uning axloqiy va ruhiy qadriyatlarini o'zida mujassamlashtiradi. Bu ikki tushuncha o'zaro chambarchas bog'liq bo'lib, jamiyatning barqaror rivojlanishida muhim ahamiyatga ega.

Asosiy qism. Milliy mafkura jamiyat a'zolari orasida birdamlikni ta'minlashda, ularning o'zligiga bo'lgan hurmatini oshirishda, shuningdek, ijtimoiy barqarorlikni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Jamiyatda milliy mafkurani shakllantirish jarayonida madaniyat, ta'lim, tarixiy xotira va an'analar asosiy vositalardir. Ayniqsa, globalizatsiya davrida xalqning o'ziga xosligini saqlash va rivojlantirish, milliy qadriyatlarni yangi avlodlarga yetkazish dolzarb masalalardan biriga aylanmoqda. Milliy mafkura orqali jamiyat o'zining tarixiy ildizlari bilan bog'lanadi, shuningdek, kelajak rivojiga yo'naltirilgan aniq yo'lni belgilaydi.

Ruhiyat jamiyatning ma'naviy salomatligini ta'minlovchi omil sifatida qaraladi. Insonning ichki dunyosi, axloqiy qadriyatlari, falsafiy qarashlari va hayotga bo'lgan munosabati ruhiyat doirasiga kiradi. Jamiyat ruhiyati esa ushbu shaxsiy ruhiyatlarning umumiy yig'indisi bo'lib, u jamiyatning madaniyati, an'analari va umumiy dunyoqarashini aks ettiradi. Ruhiyatning balandligi va sog'lomligi jamiyatda ijtimoiy hamjihatlik, birlik va barqarorlikni ta'minlaydi. Shu

bois, jamiyat taraqqiyoti uchun ruhiyatning rivojlanishi va kuchayishi nihoyatda zarur.

Bundan tashqari, milliy mafkura va ruhiyat jamiyatda ijtimoiy adolat, inson huquqlari va erkinliklariga hurmatni rivojlantirishda ham muhim omil hisoblanadi. Ular jamiyat a'zolarining o'zaro tushunishi, birdamligi va hamkorlik qilishini rag'batlantiradi. Milliy mafkura va ruhiyat asosida qurilgan jamiyatda insonlar o'zlarini qadrlangan, hurmatga sazovor his qiladi va shu bilan jamiyat taraqqiyotiga faol hissa qo'shadi.

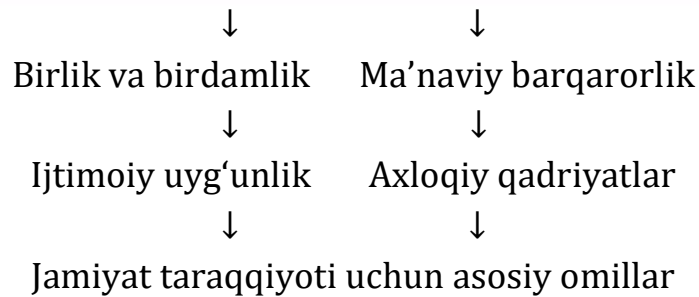
Milliy mafkura va ruhiyatning rivojlanishi uchun ta'lim va madaniyat tizimining samarali faoliyati zarur. Ta'lim orqali yosh avlodga milliy qadriyatlar yetkaziladi, ularning ma'naviy dunyosi boyitiladi. Madaniyat esa milliy o'zlikni, tarixiy xotirani saqlash va rivojlantirishda xizmat qiladi. Shu sababli, jamiyat taraqqiyotining asosiy yo'nalishlaridan biri milliy mafkura va ruhiyatni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ularni zamonaviy sharoitlarga mos ravishda rivojlantirish hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, milliy mafkura va ruhiyat jamiyat taraqqiyotining poydevori bo'lib, ular jamiyatni birlashtiruvchi, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlovchi va ma'naviy salohiyatni oshiruvchi kuchlardir. Ularning samarali rivojlanishi mamlakatning mustaqilligi, farovonligi va barqaror kelajagi uchun asos yaratadi. Shu bois jamiyat taraqqiyotida milliy mafkura va ruhiyatning o'rni doimiy ravishda o'rganilib, rivojlantirilishi zarur bo'ladi.

1-Jadval

Milliy mafkura va ruhiyatning jamiyat taraqqiyotiga ta'sir etuvchi asosiy omillar

Omil nomi	Tavsifi	Jamiyat taraqqiyotiga ta'siri
Milliy qadriyatlar	Tarixiy an'analar, madaniyat, til, din	Jamiyatni birlashtiruvchi va ijtimoiy birdamlikka olib keluvchi omil
Ruhiyat	Shaxs va jamiyatning ma'naviy dunyosi, axloqiy qadriyatlar	Jamiyatda ijtimoiy hamjihatlik va ma'naviy barqarorlikni ta'minlaydi
Ma'naviy-axloqiy madaniyat	Jamiyat a'zolarining umumiy axloqiy va madaniy tamoyillari	Ijtimoiy munosabatlarni tartibga soladi, jamiyat hayotini uyg'unlashtiradi
Ta'lim va tarbiya	Yosh avlodni milliy mafkura va ruhiyatga mos ravishda tarbiyalash	Kelajak avlodning ijtimoiy mas'uliyatini oshirish va milliy o'zlikni saqlash



Sxema tahlili

Ushbu sxema milliy mafkura va ruhiyatning jamiyat taraqqiyotidagi asosiy funktsiyalarini aks ettiradi. Milliy mafkura jamiyatda birlik va birdamlikni ta'minlaydi, ruhiyat esa ma'naviy barqarorlikni kuchaytiradi. Ijtimoiy uyg'unlik va axloqiy qadriyatlar jamiyat taraqqiyotining poydevoridir. Shu tariqa, milliy mafkura va ruhiyat jamiyat taraqqiyotining ajralmas qismidir.

Umumiy xulosa

Jadval va sxemalarning tahlili shuni ko'rsatadiki, milliy mafkura va ruhiyat jamiyat taraqqiyotining poydevoriy kuchlari bo'lib, ular o'zaro bog'liq va bir-birini to'ldiruvchi jarayonlardir. Milliy qadriyatlar, madaniyat, ta'lim va ma'naviy-axloqiy madaniyat orqali shakllangan milliy mafkura va ruhiyat jamiyatda ijtimoiy barqarorlikni, birlik va birdamlikni ta'minlaydi. Shu sababli ularni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash jamiyat taraqqiyotida eng muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Xulosa. Jamiyat taraqqiyoti ko'p qirrali jarayon bo'lib, uning poydevorini milliy mafkura va ruhiyat tashkil etadi. Milliy mafkura jamiyat a'zolarini birlashtirib, ularning milliy o'zligini anglashiga, umumiy qadriyatlar va maqsadlarga sodiq bo'lishiga xizmat qiladi. Ruhiyat esa shaxs va jamiyatning ma'naviy dunyosini boyitib, ijtimoiy barqarorlik, axloqiy qadriyatlar va hamjihatlikni mustahkamlaydi. Ushbu ikki omilning uyg'unligi zamonaviy jamiyatda milliy birlik va taraqqiyotning asosiy omili hisoblanadi. Shu bois milliy mafkura va ruhiyatni rivojlantirish, ularni jamiyat hayotida samarali qo'llash uchun ta'lim, madaniyat va boshqa ijtimoiy institutlar faoliyatini kuchaytirish zarur. Natijada, milliy mafkura va ruhiyatga asoslangan barqaror jamiyat qurilishi mamlakatning mustaqilligi va farovonligini ta'minlashda muhim omil bo'ladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. THE ROLE OF NATIONAL IDEOLOGY IN THE DEVELOPMENT OF THE COUNTRY. 2024. Web of Humanities: Journal of Social Science and Humanitarian Research.
2. THE ROLE NATIONAL IDEAS AND SPIRITUALITY IN ENSURING STABILITY IN UZBEKISTAN. 2023. American Journal of Interdisciplinary Research and Development.

3. The Role of a Nation's Culture in the Country's Governance: Stochastic Frontier Analysis — Vladimír Holý & Tomáš Evan. 2021. arXiv preprint.
4. National State Identity in the Context of Global Confrontation: The Problem of the Stability of Social Systems — Oleg F. Shabrov. 2023. Yur VAK (Sociopolitical Sciences).